

§ 85 Prost honoris causa och biskop honoris causa

DAG SANDAHL:

Herr ordförande! Frimodig som jag är säger jag, jag har inget särskilt yrkande.

Nyfiken är jag dock tillsammans med min frimodighet, för Läronämnden och utskottet hävdar att det skulle strida mot det som gäller enligt vår kyrkas tradition att införa biskop *honoris causa* eller biskop utan stiftsansvar. Men det kan väl ändå inte stämma? I brödtexten ges exempel på att vi har haft ordensbiskopar. Jag funderar vidare på detta att de använder traditionsargument. Betyder det att vi inte har gjort så förut? Eller betyder det att ett läromässigt tänkande styr vad som är tradition? Jag gillar inte traditionsargument, det skulle strida mot vår kyrkas tradition att utse biskopar utan stiftsansvar, eftersom vi inte har gjort det tidigare. Däremot kan jag gilla ett argument där man säger att biskopar har särskilda uppgifter, det är inte en titel man bara hänger på folk. Vi måste kvalificera vad vi menar med begreppet tradition, för det är inte bara gamla tankar eller gamla sedvänjor, det är någonting levande.

Nu tror jag att det är alldeles riktigt att inte utse biskopar *honoris causa*. Men var finns traditionen? I söndags åkte jag förbi Vordingborg, där föddes Nicolai Frederik Severin Grundtvig år 1783 och dog 1872. Han presenteras i vår psalmbok som präst i Köpenhamn men han var faktiskt titulärbiskop. Hur tänkte man i Danmark när man utsåg Grundtvig till titulärbiskop? Det skulle jag gärna vilja att Sven Kragh, med det danskklingande namnet, kunde upplysa oss om. Hur tänkte man? Vad i den traditionen gjorde att det var möjligt?

Och hur är det nu med suffraganbiskopar som inte är stiftsbiskopar? Hur kan man ha det? De ingår ju i vår Borgågemenskap. Borde man inte ha tänkt två varv tidigare eller tydligare kring det här? Vår kyrkas tradition har faktiskt känt fenomenet på 1800-talet. Jag tror att det är en felaktig tradition, jag tror att den är fullständigt vansinnig, men jag tror att man borde ha argumenterat lite tydligare. Varför går det inte att ha biskopar som inte gör herdetjänst i sina stift? Jag tror att det finns goda svar på den frågan men Läronämnden och utskottet borde ha styrt in på det, tycker jag.

JOHAN BLIX:

Ordförande, ärade ledamöter! Jag måste erkänna att jag har svårt för att exakt komma ihåg varför jag skrev så här. Jag måste vara ärlig och säga det. Den känsla jag hade var väl att det skulle vara nyttigt med en viss inflation i biskopskollegiet och så ville jag framför allt se vilka känslor ett sådant förslag kunde väcka, om det kunde vara en känslig sak. Det är inte säkert att de känslorna kommer att komma upp till ytan ens, men jag yrkar bifall till min motion 2010:73.

BISKOP RAGNAR PERSENIUS:

Ordförande och vänner i Kyrkomötet! Läronämnden får ju ibland kritik för att vara ganska kortfattad. Det är väl ändå så, Dag Sandahl, att ordensbiskopar hör till dåtidens statliga ordning. Om sedan kyrkan har lytt överheten på den tiden och vikt dem ända till ärkebiskopen fick betänkligheter och slutade viga, är väl det någonting som vi kan hälsa med tillfredsställelse. När det gäller kyrkans tradition är det klart att för en biskop finns det en läromässig bakgrund, det finns en bakgrund tillbaka till de första kristna församlingarna, nämligen att en biskop är kopplad till kyrkans grundläggande uppdrag att förkunna evangelium och förvalta sakramenten och ska vara knutna till församlingar och stift. Det är ett pastoralt uppdrag. Jag kan glädja Dag Sandahl med att det nog finns läromässiga implikationer på vår kyrkas tradition i detta avseende.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Det är synd att Läronämnden inte skrev ut de läromässiga implikationerna då, för Läronämnden skulle kunna ha gjort oss lite tjänst och nämligen kvalificera vad det är i biskopens syssla som gör att det här blir ett orimligt förslag, vilket jag tror att det är. Vi kan gärna städa bort det och inte ha några biskopar som blir utsedda på grund av att de är hedervärda, utan kan ha det gamla vanliga.

När jag funderar över det här med vad staten gjorde och inte gjorde tror jag att Ragnar faktiskt har fel. Man kan inte skilja stat och kyrka i den tiden. Den som gjorde uppror mot det här var ju Anton Niklas Sundberg och han var mycket kyrkligt självmedveten. Tyvärr är det sådana språkkategorier att jag inte vågar citera honom i detta något känsliga kyrkomöte.

BISKOP RAGNAR PERSENIUS (REPLIK):

Jag tror nog, Dag Sandahl, att anledningen till att ärkebiskopen fick betänkligheter mot att viga inte är utan samband med det uppbrott ur enhetskyrko-systemet som inträdde i mitten av 1800-talet, med vissa förberedelser dessförinnan.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Detta är så unikt, att jag måste säga att jag tror att Ragnar har rätt.

MARGARETA CARLENIUS:

Jag börjar med att yrka bifall till utskottets hemställan. Förutom allt det goda som utskottet har skrivit i sitt utlåtande anser vi att det här med att utnämna hedersbiskopar och hedersprostar är något som är en angelägenhet för våra biskopar. Det ska inte regleras av oss i förtroendemannaledet.

Bifall till utskottet.